

Motion till riksdagen 2009/10:U314

av **Kent Olsson (m)**

Ökat samarbete i Östersjön

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om åtgärder för ökat samarbete i Östersjöregionen.

Motivering

De nordiska länderna har via Nordiska rådet och Nordiska ministerrådet satt sitt tydliga avtryck på EU:s Östersjöstrategi och vill gärna samarbeta med EU vid genomförandet av strategin. Strategin syftar till att stärka samarbetet mellan medlemsstaterna i regionen, göra regionen mer tillgänglig och attraktiv samt ge ökad trygghet och säkerhet. En av de uppgifter som tilldelats de nordiska aktörerna är att ta huvudansvaret för skapandet av en fond för innovation och forskning i Östersjöregionen. Det finns en lång erfarenhet av samarbete och ett unikt nätverk mellan de nordiska länderna, Estland, Lettland och Litauen och även nordvästra Ryssland. De nordiska länderna kan också bidra till att skapa en smidigare inre marknad kring Östersjön genom det aktiva arbete man gjort inom Norden för att avskaffa gränshinder. I Östersjöstrategin nämns gränshinder uttryckligen som ett hinder för ökat välstånd i regionen.

Nordiska rådet har framhållit vikten av att Östersjöstrategin samordnas med den nordliga dimensionen som utgör ett gemensamt ramverk för ömsesidigt och jämbördigt samarbete mellan EU, Ryssland, Norge och Island. Rådet har också lyft fram Helcoms handlingsplan för Östersjön som ett centralt redskap för att återställa en god ekologisk balans och bärkraftig utveckling i Östersjöregionen.

Den 18:e parlamentariska Östersjökonferensen (BSPC) ägde rum i Nyborg i Danmark den 31 augusti–1 september 2009. Det övergripande temat för konferensen var ”Nya säkerhetspolitiska utmaningar”. Deltagare i konferensen var förutom valda representanter för Östersjöstaterna också Östersjöstaternas råd (CBSS), regeringarnas organ för samarbetet mellan Östersjöländer-

Fel! Okänt namn på

na. Vid mötet diskuterades samarbetet i Östersjöregionen, sjösäkerhet och sjöfartsskydd, civil säkerhet, klimatförändringar och energieffektivitet samt arbetsmarknadsfrågor och sociala frågor av vikt för regionen.

Konferensen betonade vikten av en parlamentarisk dimension och ett parlamentariskt engagemang i samband med strategierna och insatserna för en utveckling av Östersjöregionen. Kontakterna och utbytet mellan den parlamentariska Östersjökonferensen (BSPC) och Östersjöstaternas råd (CBSS) är till gagn för bägge parter, och CBSS har en viktig roll som initiativtagare och samordnare av åtgärder för att hantera de utmaningar som Östersjöregionen ställs inför.

Vid Nyborgsmötet framförde deltagarna sitt stöd för Helsingforskommissionens handlingsplan för Östersjön och att man ser denna plan som ett centralt verktyg för att Östersjön senast 2021 ska ha återfått en god miljöstatus, samt betonade att de olika regeringarna måste uppfylla sina åtaganden när det gäller att genomföra handlingsplanen inom de överenskomna tidsramarna. Den nuvarande ekonomiska nedgången får inte användas som en ursäkt för sänkta miljömål, minskade miljöresurser eller senareläggning av miljöplaner och miljöprojekt.

I den resolution som antogs vid konferensen anmodas regeringarna i Östersjöregionen, CBSS och EU att främja en samordning mellan de olika aktörerna i regionen. Vidare att med hjälp av kraftfulla och konsekventa åtgärder uppfylla de övergripande miljömålen i Helsingforskommissionens handlingsplan för Östersjön och att se till att Östersjöländerna uppfyller sina åtaganden om att utarbeta nationella handlingsplaner. Konferensen uttryckte också vikten av att de olika strategierna och programmen för Östersjöregionen stämmer väl överens med och samordnas med den nordliga dimensionen. Konferensen pekade också på vikten av att främja möjligheterna att utveckla realistiska projekt bland annat genom finansiellt stöd till den projektutvecklingsfond som förvaltas av Nordiska investeringsbanken (NIB) och Nordiska miljöfinansieringsbolaget (NEFCO).

Konferensdeltagarna var överens om att främja ett aktivt samarbete inom Internationella sjöfartsorganisationen (IMO) så att relevanta åtgärder kan utformas för att minska sjöfartens miljöpåverkan i Östersjön. Vidare framhölls vikten av att främja kontinuerliga insatser, stöd och konkreta åtgärder på sjösäkerhetsområdet, exempelvis genom ökad användning av lotshjälp i trånga och svårmanövrerade internationella farleder och genom att främja en gemensam beredskap för att hantera utsläpp av olja och andra miljöfarliga ämnen. Konferensen önskade också befästa och vidareutveckla de framsteg som gjorts på området för sjösäkerhet och sjöfartsövervakning, dels i syfte att förbättra övervakningen och organisationen av den ökande sjöfarten, i synnerhet när det gäller fartyg med farlig last och där det råder svåra vinterförhållanden, dels i syfte att kunna övervaka Östersjön med avseende på miljöskydd, fiske och brottsbekämpning. Önskemål framfördes också om att delta i och stödja initiativen inom ramen för det projekt för övervakning av tankfartyg med enkelskrov och ett förbud mot sådana fartyg som utformats gemensamt av Helsingforskommissionen och Europeiska sjösäkerhetsbyrån, i syfte att ytterligare förbättra sjösäkerheten och stödja hamnstaternas inspektions-

Fel! Okänt namn på

myndigheter så att man kan förhindra trafik i Östersjön av fartyg som inte uppfyller normerna och säkerställa att sjöfarten bedrivs på ett säkert och miljövänligt sätt.

Vad gäller civil säkerhet i Östersjöregionen anmodas regeringarna, CBSS och EU att stödja samarbetet och samordningen i frågor rörande civil säkerhet generellt och att öka det strategiska och operativa samarbetet mellan myndigheter med ansvar för brottsbekämpning och andra relevanta aktörer i syfte att stärka den gemensamma kapaciteten för att identifiera, övervaka och vidta kraftfulla åtgärder mot den organiserade gränsöverskridande brottsligheten, till exempel människohandel, narkotikasmuggling, illegal handel, korruption, pengatvätt, illegal migration, illegal arbetskraft, hatbrott etc. Konferensen lade stor vikt vid att intensifiera samarbetet för att bekämpa människohandeln, med betoning på bland annat förebyggande åtgärder, skydd och stöd till dem som fallit eller riskerar att falla offer för människohandel (exempelvis genom skyddat boende) samt strategier och åtgärder för att komma till rätta med människohandelns underliggande orsaker.

Viktigt var också att stärka samarbetet när det gäller krishantering och att skydda befolkningen mot hot och kriser och att vidta samordnade åtgärder för att stärka IT-säkerheten genom att analysera, avslöja och bekämpa IT-brottsligheten, och genom att vidta defensiva skyddsåtgärder för att förhindra störningar i viktiga infrastruktursystem.

Beträffande klimatförändringarna och energiförsörjningen underströk konferensen vikten av att aktivt arbeta för att ett nytt internationellt klimatavtal och att en samstämd energistrategi för Östersjöregionen utarbetas i syfte att främja energiförsörjningstryggheten. Den pågående ekonomiska krisen kunde ses som ett tillfälle att främja kvalitativ tillväxt i Östersjöregionen, exempelvis genom att finansieringspaket, investeringsplaner och bidrag – och även internationella ekonomiska resurser – inriktas mot produktion av förnybar energi, investeringar i energieffektivitet, kraftvärmeteknik, effektiva fjärrvärmesystem och en sammanlänkning av elnäten. Konkret framlades förslag om att ta fram ett gemensamt regionalt utbildningsprogram för att stärka resurserna på energiplaneringsområdet, exempelvis genom att öka erfarenhetsutbytet och främja bästa praxis bland tjänstemän på lokal och nationell nivå.

En av huvudfrågorna på konferensen var arbetsmarknaden och ungdomsarbetslösheten. Konferensen beslöt att på ett systematiskt och samordnat sätt arbeta för att identifiera hindren för framväxten av en gränsöverskridande arbetsmarknad och att vidta konkreta åtgärder för att undanröja och förebygga sådana hinder.

Konferensen önskade också förstärka de informationscentrum som redan idag finns i Östersjöregionen samt att inrätta nya centrum på orter där det gränsöverskridande pendlandet ökar men där det inte finns några informationscentrum. Vidare att främja en regelbunden dialog mellan organisationer som representerar gränsöverskridande arbetskraft, fackförbund, arbetsgivare och politiska beslutsfattare. Ett annat önskemål som framförs i resolutionen är att underlätta pendlandet över gränserna för att främja ekonomisk tillväxt.

Riksdagen bör verka för att de åtgärder som framförs i resolutionen från den 18:e parlamentariska Östersjökonferensen för att stärka samarbetet i reg-

Fel! Okänt namn på

ionen, för att stärka samarbetet gällande sjösäkerhet och sjöfartsskyddet, för att stärka den civila säkerheten, samarbetet kring klimatförändringar och energifrågor och för att stödja att åtgärder för ökad arbetskraftsmobilitet och minskad ungdomsarbetslöshet genomförs och därigenom aktivt bidrar till att utveckla Östersjöregionen och dess närområden.

Stockholm den 2 oktober 2009

Kent Olsson (m)